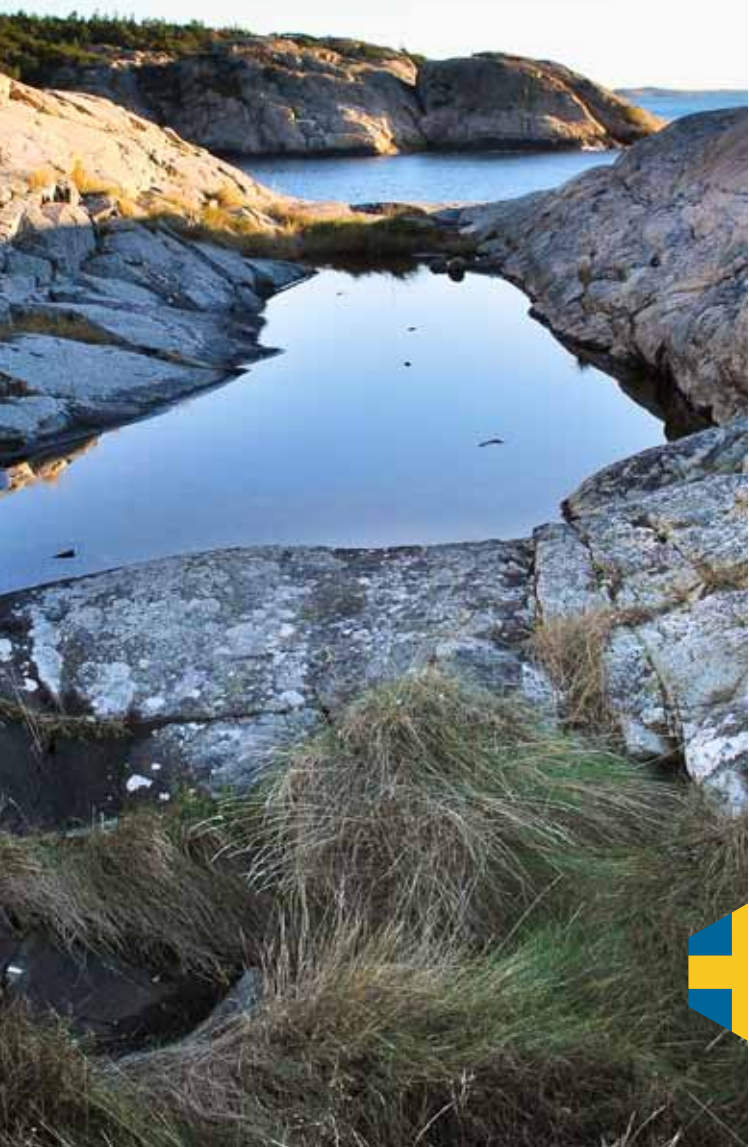

SALTÖ

Naturreservat i Kosterhavet

Susanne Lulljeger.com

TALLAR OCH HAV

Terrängen på Saltö är kuperad med berg och dalgångar. Men det finns gott om lätttrampade stigar som löper kors och tvärs över ön. Följ dem genom rakstammiga tallskogar där linnea revar sig över mossan och kantareller lyser gula om hösten. Fortsätt upp på hållmarkerna med knotiga gammeltallar och renlavar som knastrar under fötterna. På öns västsida är stränderna ömsom höga och stupar brant ner mot havet, ömsom låga och täckta av klapper. Här har du utsikt mot Kosterhavets nationalpark med öar och skär.

Det finns många fina badställen runt ön. Släta klipphål- lar och små hemliga vikar med sand väntar den som går på upptäcktsfärd. I Hasslebukten finns en långgrund och omtyckt sandstrand. Här hittar du också en av Kosterhavets snorkelleder; en naturstig på grunt vattnet med skyltar som berättar om livet under ytan.

Välkommen ut!

Karin Björk

Linnea, *Linnea borealis*

SKOGEN ÄR FULL AV LIV

I dalgångarna ner mot Hasslebukten, Danmarksbukten och Ängklåvbukten växer en ståtlig tallskog med höga och raka stammar. Här finns stora bestånd med skogstjärna och flera olika arter i det vintergröna växtsläktet *Pyrola*. Sommartid blommar Jungfru Marie nycklar och andra fridlysta orkidéer. På de sandiga markerna växer träden snabbt; trots sin storlek är de flesta "bara" runt 80 år gamla.

De knotiga tallarna uppe på hållmarkerna är betydligt äldre, ofta flera hundra år gamla. Här finner sig vandraren plötsligt i en urskog bland kullvälta stammar och förvridna tallrakor. På lite fuktigare ställen slår grankvastar upp ur marken.

Rådjur, räv, skogshare och ekorre trivs i Saltös skogar. När du kliver runt uppe på hållmarkerna kan du plötsligt stå mitt i en rykande färsk älgspillning! Året om hörs tofsmesar drilla sitt *pererritt* när de letar insekter i barkspringorna.

TÅLIGA STRANDVÄXTER

Längs de sandiga och grusiga stränderna växer bland annat strandråg, bohummarrisp och martorn. Det är tåliga arter som klarar blåst och salta vattenstänk. På mer ängslika partier kan man söka efter kattfot, jungfrulin och backglim som växer i tuvor och känns igen på sina vita, djupt klivna kronblad.

Den tistellika örten martorn är fridlyst och växer sällsynt på Saltö. De blågröna bladen har en vaxlik hinna som skyddar mot salta och uttorkande vindar.

Lyssna – hackspettar hackar efter insekter i trädstammarna. På Saltö trivs bland annat spillkråka och större hackspett.

Tallbarren sitter två och två tillsammans. När de faller till marken är de ungefär fem år gamla.

Från vänster:
Blåmussla, *Mytilus edulis*
Knivmussla, *Ensis* sp.
Sjöstjärna, *Asterias rubens*

HÄLSNING FRÅN HAVET

Saltö naturreservat är nästan lika mycket vatten som land. Stilla höst- och vinterdagar inbjuder de folktomma stränderna till rofyllda promenader. Där finns gott om skal, tång och sjögräs som vågorna kastat upp på land. Ett ovanligt stort blåmussleskal kan vara en hästmussla. Hästmusslor kan bli gamla, 50 år eller mer, och bygga upp atrika undervattensrev med havsborstmaskar, havstulpaner, små hydroider och många andra invånare.

SVALLADE STRÄNDER

Den västra sidan av Saltö är utsatt för kraftiga vågsvall. Vid stränder som Vinnarstrand och Kobukten har vågorna sköljt bort sand och jord, och med tiden har stora klapperstensfält bildats när stenarna tumlats runt. Från havet syns tydligt gamla strandlinjer i klappret från tider då havsnivån var betydligt högre.

FISKARE OCH BÖNDER

Saltö har troligen varit bebott sedan medeltiden. Länge var öborna självförsörjande på småbruk och ett fiske där torsk dominerade fångsten vintertid och makrillen gick till på sommaren. Då som nu gav hummerfisket goda inkomster på hösten.

De stora gårderna nordväst om parkeringen är gamla odlingsmarker som idag hålls öppna med bete för att gynna ängsfloran.

En vandring längs Saltös västsida bjuder fin utsikt över Kosterhavet.

Kärra Blåk

På mjuka bottenar med god vattenomsättning trivs det europeiska ostronet. Här bland vajande älgräs.

Merker Lokrantz/Agote

Förr i tiden kokade Saltöborna havsvatten för att tillverka sitt eget salt.

Anders Tyskling

Kosterhavets nationalpark

Vid Västra Bryggan syns granitblock från ett silsalteri som var i bruk under sillperi-oden i slutet av 1800-talet.

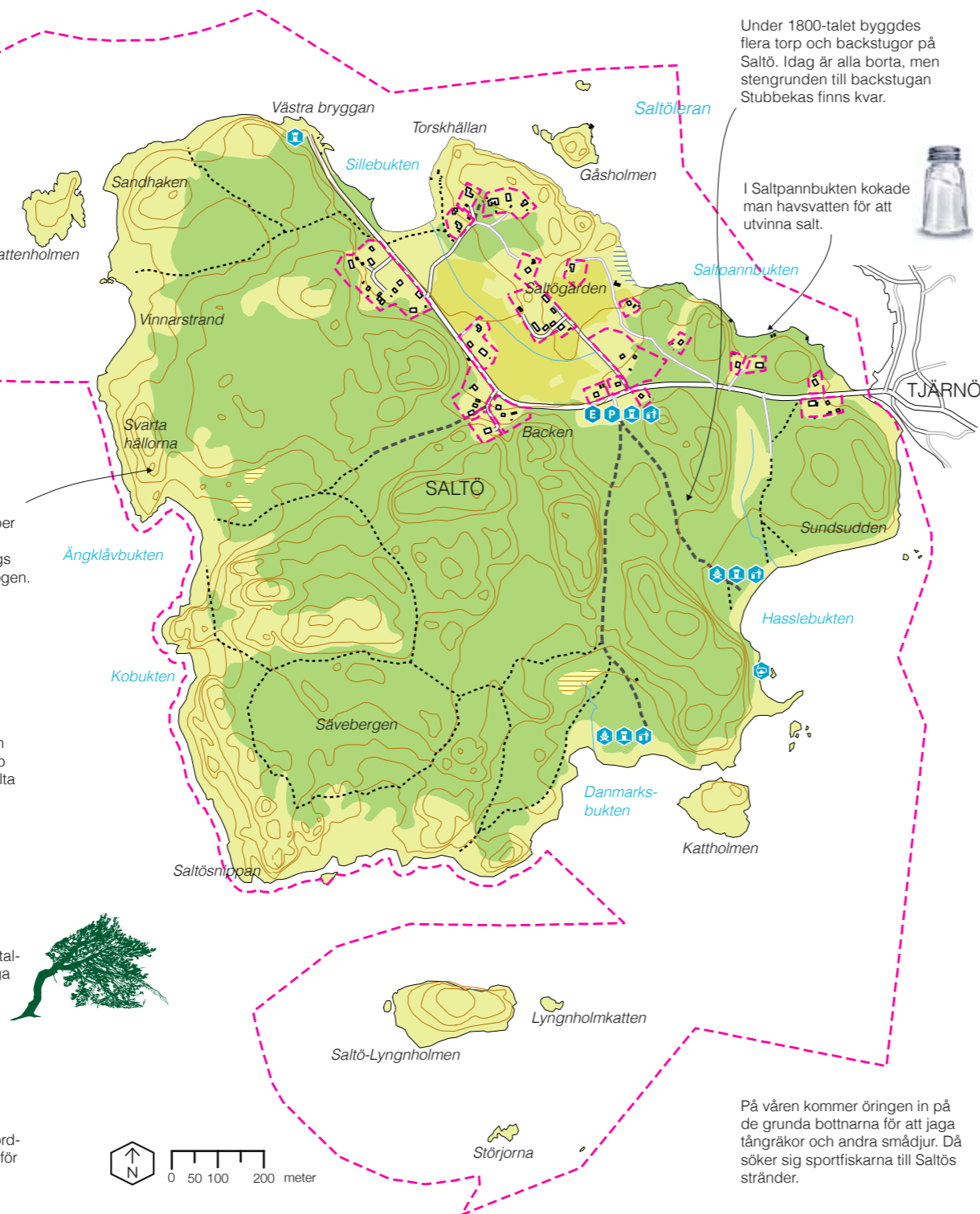
Inre Vattenholmen
Yttre Vattenholmen

I berget på Saltös västsidan löper en mörk rand med bergarten rombporfyr. Den fortsätter längs Bohuskusten ända ner till Smögen.

I strandkanten växer alger och tång av många olika arter. Nyp ett toppskott och känn den salta smaken av hav!

I vindpinade lägen hukar kryptalar. Med rejäl pålrot och kraftiga sidorötter står de stadigt när stormarna sätter in.

Spana – vintertid ligger ofta tormule och andra alkfåglar utanför Saltö och fiskar.

Under 1800-talet byggdes flera torp och backstugor på Saltö. Idag är alla borta, men stengrunden till backstugan Stubbekas finns kvar.

I Saltöpannbukten kokade man havsvatten för att utvinna salt.

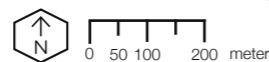
Makaonfjärilen har upp till 9 cm mellan vingspetsarna och har karaktäristiska svansutskott.

Skogsstjärnan blommar på försommaren.

På våren kommer örningen in på de grunda bottenarna för att jaga tångräkor och andra smådjur. Då söker sig sportfiskarna till Saltös stränder.

BESTÄMMELSER

Välkommen att besöka Saltö naturreservat men tänk på att det inte är tillåtet att:

- gräva upp växter,
- tälta, övernatta i eller ställa upp husvagn/husbil i hela naturreservatet samt på anordnad parkeringsplats,
- under tiden 1 juli-15 augusti parkera under längre sammanhängande tid än ett dygn,
- parkera annat än på av Länsstyrelsen särskild anordnad parkeringsplats,
- medföra ej kopplad hund under tiden 1 mars - 1 september,
- göra upp eld annat än på av förvaltaren anvisade och iordningställda platser,
- cykla eller framföra motordrivet fordon annat än på anvisade vägar,
- föra bort eller omlagra sten,
- förtöja och ankra i naturhamn på samma plats mer än 2 dygn i följd,
- tomgångsköra motor och använda motordrivet laddningsaggregat,
- starta eller landa med luftfarkost.

Fullständiga föreskrifter finns att läsa på www.kosterhavet.se

TECKENFÖRKLARING

- Entré till Kosterhavets nationalpark
- Parkeringsplats
- Sopstall
- Toalett
- Snorkelled
- Eldstad
- Stig
- Reservatsgräns

TIPS! Besök Tjärnö Akvarium på Lovécentret, cirka 500 meters promenad från parkeringen. Sommaröppet.

SALTÖ

NATURRESERVAT I KOSTERHAVET

Saltö är en av flera entréer till Kosterhavets nationalpark.

Karin Björk

INVIGNINGSÅR: 1966 (nytt beslut 2011)

AREAL: ca 396 hektar, varav 193 ha land och 203 ha vatten

KOMMUN: Strömstad

LANDSKAP: Bohuslän

Kosterhavet är ett havs- och skärgårdsområde som omfattar Kosterhavets nationalpark och angränsande områden. I Kosterhavet ingår förutom Saltö även naturreservaten Kosteröarna, Västra Rossö och Nord Långö. Området är ett av Sveriges artrikaste. Där finns cirka 12 000 olika djur- och växtarter över och under ytan.

KONTAKT/ HITTA HIT

kosterhavet.vastragotaland@lansstyrelsen.se

Telefon: 010-224 40 00, www.kosterhavet.se

Saltö ligger 14 km sydväst om Strömstad. Du tar dig hit med Västtrafiks bussar eller egen bil. Sommartid kan turbåtar angöra, hör med turistbyråerna.

Vid parkeringen finns en liten sommaröppen kiosk samt toaletter och information om naturreservatet och Kosterhavets nationalpark.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

